

Постать митрополита А. Шептицького є яскравим прикладом духовної резильєнтності та морального лідерства в умовах екстремальних соціальних обставин. Його здатність зберігати внутрішню цілісність, діяти етично і підтримувати інших свідчить про високий рівень психологічної зрілості та гуманістичних цінностей. Дослідження його життя та діяльності є важливим для розуміння механізмів моральної поведінки і духовної стійкості в сучасному світі.

Список використаних джерел

1. Маслюк А. М. Аналіз психологічного портрету Андрея Шептицького. *Психологічні перспективи*. 2018. Вип. 32. С. 193–204. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
2. Кульчицький О. Незнаний митрополит. *Сучасність*. Мюнхен. 1962. № 7 (19). С. 97–113.
3. Andrey Sheptytsky. Wikipedia: the free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Andrey_Sheptytsky

Леонід КРАВЧУК

доктор історичних наук,
професор кафедри педагогіки
вищої школи і суспільних дисциплін
Тернопільського національного медичного
університету імені Івана Горбачевського

Тарас КАДОБНИЙ

кандидат філософських наук,
доцент кафедри педагогіки
вищої школи і суспільних дисциплін
Тернопільського національного медичного
університету імені Івана Горбачевського

ДУХОВНА СПАДШИНА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО ТА ЇЇ РОЛЬ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ, ПРАВОВИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ АСПЕКТАХ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Сучасне суспільство характеризується високою динамічністю та постійними трансформаціями, зумовленими глобалізаційними процесами. Одним із ключових викликів нової доби є вдосконалення якості вищої медичної освіти через впровадження інформаційних технологій. Інтеграція цифрових інструментів у навчальний процес не лише підвищує ефективність викладання, а й сприяє формуванню нового типу фахівця, здатного адаптуватися до швидкоплинних змін сучасного світу. Водночас перехід до змішаних форм навчання (онлайн та офлайн), а також використання віртуальних тренажерів ставить під сумнів традиційну модель здобувача освіти, розмиваючи межі між

реальним і віртуальним пізнанням. В цьому контексті особливо актуалізується орієнтація на особистість студента – молоду людину з її емоційними, фізіологічними, досвідовими і перспективними особливостями [1, с. 6].

Духовно-інтелектуальна спадщина митрополита Андрея Шептицького має важливе значення як джерело гуманістичних орієнтирів для сучасного освітнього процесу. Його християнський світогляд формував міцні моральні основи буття і слугував високою планкою для особистісного та професійного становлення молоді [2, с. 127]. А. Шептицький наголошував на ролі молодого покоління у формуванні майбутнього України, підкреслюючи значущість виховання відповідальності за долю рідного краю як складника освітньої стратегії [3, с. 303].

В умовах воєнного стану в Україні виникла необхідність швидкої адаптації вищої освіти до змішаної форми навчання. Це вимагає трансформації ролей викладачів і студентів, що впливає на всі компоненти освітнього процесу. Особлива увага приділяється підготовці майбутніх медичних фахівців, які мають бути здатні до активного самонавчання та підвищення особистої відповідальності за результати. Освітній процес має охоплювати не лише передачу професійних знань, а й формування цілісної духовної культури молодого людини, що включає емоції, рефлексію та моральні цінності, які надалі впливатимуть на її поведінку як громадянина [1, с. 3].

Сучасний світ відзначається інтенсифікацією розвитку технологій, цифрових систем і глобальних комунікацій, що створює нові умови для людського існування. Водночас це супроводжується кризами цінностей і викликами для духовного розвитку. Зростає потреба не лише зберігати життя, а й удосконалювати його [11, с. 202]. У цьому контексті зростає попит на фахівців із новим типом мислення, високим інтелектуальним потенціалом та здатністю до критичного аналізу. Перед суспільством постає дилема: чи залишатися в споживацькій моделі культури, чи розвивати інтелектуально-духовну парадигму. Нерідко сучасну культуру характеризують як «культуру без мети» [5, с. 30].

Перегляд ролі культури як цілісного явища, що поєднує раціональне, моральне і естетичне начала, стає надзвичайно важливим. Культура виступає не лише способом адаптації до зовнішнього світу, а й процесом інтелектуалізації природи та її пізнання через людську діяльність [4, с. 56; 4, с. 62]. Гуманістично орієнтований освітній процес сприяє не тільки засвоєнню знань, а й розвитку особистості через культуру мислення, моральний вибір і осмислення сенсів буття.

Перевагою змішаного навчання є також розширення можливостей для міжнародної академічної мобільності, доступу до глобальних ресурсів і участі в

міждисциплінарних програмах. Це сприяє розвитку міжкультурної комунікації, толерантності та відкритості – ключових компетенцій сучасного фахівця.

Отже, сучасна вища освіта є комплексним соціокультурним феноменом, що інтегрує особистісний розвиток, інтелектуальне вдосконалення та моральне зростання. Змішане навчання, як інноваційна форма, має значний потенціал для підвищення якості освіти, розширення доступу до неї та формування нового покоління компетентних, духовно зрілих і відповідальних громадян.

Список використаних джерел

1. Як виховати дитину? Поради митрополита Андрея Шептицького. Київ. 2015. 29 с.
2. 150 думок митрополита Андрея Шептицького. Львів: «Свічадо», 2015. 142 с.
3. Сергійчук В. Українські державники: Андрей Шептицький. Вишгород: ПП Сергійчук М. І., 2015. 440 с.
4. Кравчук Л. В. Філософія і методологія науки: посібник. Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. 271 с.
5. Покинутий світ абсурдів / Переклав з польської Юрій Завадський. Тернопіль: «Крок», 2021. 219 с.
6. Татаркевич В. Історія філософії: Т. 3: Філософія XIX століття і новітня / Пер. з пол. О. Гірний. Львів: Свічадо, 1999. 568 с.

Олена ХОМ'ЯК

здобувачка вищої освіти першого рівня
історичного факультету
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

ДУХОВНИЙ ПРОВІДНИК І МЕЦЕНАТ: ВНЕСОК А. ШЕПТИЦЬКОГО У РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ Й ОСВІТИ

Митрополит Андрей Шептицький відіграв виняткову роль у культурному й освітньому поступі Галичини в першій половині XX ст. В умовах іноземного панування над українськими землями його зусилля зі зміцнення української культури й освіти мали особливу вагу. Одним із ключових напрямів його діяльності було створення та підтримка навчальних і наукових установ, що стало підґрунтям для формування української інтелігенції. А. Шептицький доклав чимало зусиль для відродження національної свідомості, зокрема через розбудову мережі католицьких шкіл і вищих навчальних закладів для українців. Він приділяв значну увагу духовній освіті, вбачаючи в ній інструмент збереження українських традицій і релігійних цінностей. Митрополит активно